

श्रीगुरुदेव नमः

ASHA ARCHIVES

श्रीगुरुदेव नमः

1.021

ASHA ARCHIVES

श्रीगणेशो जयते ॥ अथ जन्मदिनोपयोगी प्रकीर्णकवचना ॥ स्कान्दे ॥ खराडनंतरं
 केशानां मैथुनात्तथा ध्यातमेव च ॥ आभिवर्कलहं हि सां ववर्हो विशर्जयेत् ॥ ज्योतिर्वशिष्ट
 स्तान्वा जन्मदिने स्त्रियं परिहरन्नाप्नोत्यभिष्टा ॥ श्रियं सत्यात्मोचयनो द्विजापदं दत्तो व्याप्राप्ति
 रं वदं नो शकृत्त्वादतिथ्यश्च न स्य रियवो नाशं प्रयाति ध्रुवं भूदं के यश्च न रा मिधं स हि म
 वेज्जुत्मान्तरैष रिडितः ॥ दीविकायाम् ॥ जन्मक्षुक्ता यदि जन्ममासं सप्तध्रुवं जन्मतिथि
 भवेत्तन्मवन्ति न ह्यसरे मेव तावन्नेह सप्तमानं गुरवामि मस्य ॥ तथा ॥ कृतात्तकुजयोवा रेयस्य ज
 न्मदिनं भवेत् ॥ अथ यो गसम्प्राप्ते विप्रस्य ॥ कृतात्तशक्तिः न स्य सर्वो धर्मेत्ता
 नं गृहदेवाभिपूजतम् ॥ शो एर्योर्दिने मुक्तादियानुक्षेपका न्नतम् ॥ सुरामो सिर्वचाकुचं शैलेयं खनी सुयम
 ॥ शटिचंपकमुस्ता च सर्वो सधिगणः स्मृतः ॥ अथ दिने पित्रो दभिवादनमावश्यकम् ॥ तदुक्तं तत्प्रकरणे वि
 ण्णुप्रणेतो ॥ कृत्वा पितृसुदेवस्य मां दीज्या हस्तत्वाः ॥ देवक्याश्च म हावा हवत्तदेव सहायवान् ॥
 तथा ॥ जन्मतिथेरुभयदिनलोभेन देविप्रणेतो ॥ युगाद्यावर्षवृद्धिच सप्तमी यावती क्रिया ॥ खेरुद
 यमिह न्ति न तत्र तिथि युग्मता ॥ धस्तद्वये जन्मतिथिर्यदि स्यात्पूज्या तदा जन्मभर्तुताव

रामः

श्रीगणेशाय नमः॥ ॥ अथ नमोत्तमविधिः॥ ॐ सर्वमङ्गल
कृत्यमाचरे॥ इति प्रतिज्ञायत॥ तिलैः रुद्धतनं विधाय॥
तिलयुक्तजलेः॥ ॐ तद्दिहो परमम्यदं सद्यः पश्यन्ति शूरयः॥
॥ दिवीवचशुभाततम॥ इति मंत्रं पठन्नात्वा॥ तिलवपनं
वरित्वा॥ नव्यसुभ्रवस्त्रयगमं परिधाय गृहाभ्यन्तरेऽचि

प्रदेशे शुद्धासने समुपविष्य बद्धशिषिञ्चाचम्य पाणान्नाय
म्य॥ ॐ सुक्तां वरधरं विद्मः शशीवरं चतुर्भुजं॥ प्रसन्नव
दनं ध्यायेत् सर्वविघ्नोपशान्तये॥ इति पठेत्॥ कुशाय
च जलं न्यादाय॥ ॐ अद्यैव मम वर्षवृद्धिर्दिने र्दीर्घा पुण
राय प्राप्तये वर्षवृद्धिर्दिन पूज्यदेवतानां यथा लब्धाय
चारेः समाराधनं चारिष्ये॥ नमोऽस्तुतं ता एति दीपसंयु

ज्योतिर्दृष्टे ॐ गङ्गा नानां त्वेति गङ्गा शंखं पूज्य ॥ ॐ अधिदेवता
प्रत्यधिदेवता सहिताः सूर्यादयो नवग्रहाः इहा गच्छेत्या
वाह्य ॥ ॐ अधिप्रत्यधिदेवता सहित सूर्यादि नवग्रहेभ्यो न
मः ॥ इति संपूज्य ॥ ॐ गौर्यादियो दशमातरः इहा गच्छेत्या वाह्य
॥ ॐ गौर्यादियो दशमातृभ्यो नमः ॥ इति पूजयेत् ॥ ॐ इन्द्रा
दयो दशदिक्पाला इहा गच्छेत्या वाह्य ॥ ॐ इन्द्रादि दशदि

क्पालेभ्यो नमः ॥ इति पूजयेत् ॥ इति पूर्वोक्त देवताः समाह
र्य ॥ अथ परातरे देवदेवता पूजा ॥ ततश्च नन्दनद्वीकुरादिना
पुरतो विपुलस्थाल्यामष्टदलं कमलं कार्णिका केशरै
र्ज्वलं निर्माय संस्थाप्य ॥ अर्घ्यपात्रे नमः ॥ इति जलं संपूर्य
तीर्थान्यावाह्य गंधपुष्पाक्षताः प्रक्षिप्य नमः इति देवता पूजयेत्
न्यूनजलेन किञ्चिदुद्धृतेन कुरादिना पूजोपकरणानि स्वा

अर्घ्यपात्रे

त्मानञ्चपोषयेत्॥ ततः पूर्वस्यामं तपुञ्जयोः॥ ॐ भानोः इहाग
 ह्येत्यावाह्य॥ चंदनपुष्पादिना ॐ भानवे नमः॥ ॐ विघ्नेशः
 इहागह्येत्यावाह्य॥ ॐ विघ्नेशाय नमः इति भानुविघ्नेशोऽंशः
 पूजयेत्॥ ततोऽष्टदलकारिकायाम्॥ ॐ भगवन्मार्कण्डे
 य इहागच्छ इह तिष्ठ इह सन्निधौ हि प्रसन्नो भवेत्पं विधायि॥
 सन्नन्दत्या॥ ध्यायेत्॥ द्विभुजं जटिलं सोम्यं सुवृद्धं चिर

जीविनम्॥ पराश्रवदनं ध्यायेत् मार्कण्डेयं महासुनीम्॥ ॥
 इति ध्यानोक्तमूर्तिपरिकल्प्यपुष्पाञ्जलीसमर्पयित्वा
 ततः एता निपाद्यार्घ्याचमनीयस्तानानी ॐ मार्कण्डे
 याय नमः॥ चन्दनम् पुष्पाणी धूपम् दीपम् नैवेद्यम्॥
 आचमनम् ताम्बूलम् ॐ मार्कण्डेयाय नमः॥ इति मन्त्रे
 ण हत्वा संपूज्य॥ ॐ आयुः प्रद भूमा भाग सोमवंश स मुद्र

व॥ महातपो मुनि श्रेष्ठ मार्कण्डेय नमोस्तुते ॥ १॥ इति
व्याञ्जलिं समर्प्य ॥ प्रार्थयेत् ॥ ॐ चिरजीवीयथात्वं भो
भविष्यामि तथा मुने ॥ रूपवान्वित्तवान्श्वैव श्रिया युक्त
श्च सर्वदा ॥ १॥ मार्कण्डेय नस्ति सुखं प्रकल्पान् जीवनं ॥
आयुरारोग्यसिद्ध्यर्थं प्रसीद भगवन्मुने ॥ २॥ चिरजी
वीयथात्वं तूमुनीनां प्रवराद्वज्र ॥ कुरु श्वमुनि शार्द

लतथा मां चिरजीविनम् ॥ ३॥ मार्कण्डेय महाभाग सर्व
प्रकल्पान् जीवनं ॥ आयुरारोग्यसिद्ध्यर्थं मरुमाकं व
रदो भव ॥ ४॥ इति वरं प्रार्थ्य प्रणामेत् ॥ ततोऽष्टदलेषु
पूर्वदले ॐ व्यास इहागच्छे हतिष्ट एतानि पाद्याध्या
निचन्दनम् ॥ ५॥ अथानी ॐ व्यास आयवमः ॥ आग्नेय
दले ॐ परशुराम इहागच्छे हतिष्ट एतानि पाद्याध्या

दीनी चन्दनम् पुष्पाणि ॐ परशुरामाय नमः ॥ दक्षि
णादले ॐ अश्वत्थामन इहागच्छेहतिष्ठ एतानी पाद्या
र्थादीनि चन्दनम् पुष्पाणि ॐ अश्वत्थामे नमः ॥ ते
आत्मादले ॐ कृप इहागच्छेहतिष्ठ एता पाद्यार्थादीनि
चन्दनम् पुष्पाणि कृपाय नमः ॥ पश्चिमदले ॐ व
ले इहागच्छेहतिष्ठ एतानि पाद्यार्थादीनि चन्दनम्

पुष्पाणि ॐ वलये नमः ॥ वायव्यदले ॐ प्रह्लाद इ
हागच्छेहतिष्ठ एतानि पाद्यार्थादीनि चन्दनम्
पुष्पाणि ॐ प्रह्लादाय नमः ॥ उत्तरदले ॐ हनुमान
इहागच्छेहतिष्ठ येनानि पाद्यार्थादीनि चन्दनम्
पुष्पाणि ॐ हनुमाने नमः ॥ ईशानदले ॐ विभी
षणा इहागच्छेहतिष्ठ एतानि पाद्यार्थादीनि चन्दनम्

पुष्पाणी०ॐ विभीषणाय नमः॥ इत्यष्टौ संपूज्य॥ धूप
पदीपनैवेद्याचमनानाम्बूलानि समर्प्य॥ॐ व्यास
यनमः॥ॐ परशुरामाय नमः॥ॐ अश्वत्थामे नमः॥
ॐ कृपाय नमः॥ॐ बलये नमः॥ॐ प्रह्लादाय नमः॥
ॐ हनुमन्तये नमः॥ॐ विभीषणाय नमः॥ इति प्र
त्येकं पुष्पाञ्जलिं समर्प्य परामेत् ॥ ॥ ततः परतो

मेतपञ्चे॥ षष्टिके शुभादिहतिष्टेत्पावाह्य-एतानि
पाद्यार्घ्यादीनि चन्दनम् पुष्पाणी धूपम् दीपम् नै
वेद्यम् ॐ षष्टिकाये नमः॥ इति मंत्रेणादत्वा संपूज्य॥
ॐ जगन्मातर्जगद्धात्री जगदानन्दकारिणी॥ प्रसीद
मम कल्याणी नमोस्तु षष्टिदेवते ॥ १॥ इति पुष्पाञ्ज
लिं समर्प्य॥ दध्यक्षनासजल गंधपुष्पमादाय॥ॐ

षाष्टिकाये एतद् दध्यक्षतवालिने नमः ॥ इति निवेद्य ॥ ह
स्तौ प्रक्षाल्या वम्प ॥ प्रार्थयेत् ॥ ॐ हृषीकेशो देहि
मिमांसा भवति देहि मे ॥ पुत्रा देहि धनं देहि सावर्वाका
मांश्च देहि मे ॥ १ ॥ इति वरप्रार्थयेत् ॥ ॥ ततो क्षतपुत्रे
ॐ पितरौ लक्ष्मीनारायणौ इह गच्छथ इह तिष्ठथ
येतानि पाद्याध्याक्षितिचन्दनं पुष्पाणी धूपम् दीपम्

ततो क्षतपुत्रे ॥ ॐ हस्तौ प्रक्षाल्या वम्प ॥ ॐ हृषीकेशो देहि मिमांसा भवति देहि मे ॥ पुत्रा देहि धनं देहि सावर्वाका
मांश्च देहि मे ॥ १ ॥ इति वरप्रार्थयेत् ॥ ॥ ततो क्षतपुत्रे ॥ ॐ पितरौ लक्ष्मीनारायणौ इह गच्छथ इह तिष्ठथ
येतानि पाद्याध्याक्षितिचन्दनं पुष्पाणी धूपम् दीपम्

नैवेद्यम् ॥ पितृभ्यां लक्ष्मीनारायणभ्यां नमः ॥ इति सं
पूज्य पितुर्मानुश्च पादयोरंभिवादनं कुर्यात् ॥ ततो क्षत
पुत्रे ॥ ॐ प्रजापते इह गच्छत्यावाह्ये स्नानि पाद्या
ध्याक्षितिचन्दनम् पुष्पाणी धूपम् दीपम् नैवेद्यम्
ॐ प्रजापतये नमः ॥ इति पूजयेत् ॥ ॥ ततो यथावका
सस्थले चन्दनपुष्पाक्षतादिना पूजयेत् ॥ परममेतत् ॥

ॐ गुरुभ्योनमः॥ ॐ देवताभ्यः सर्वाभ्योनमः॥ ॐ वि
षेभ्योनमः॥ ॐ अग्नयेनमः॥ ॐ उमुदादिषोडशदेव
ताभ्योनमः॥ ॐ ब्राह्मणाद्यष्टमातृभ्योनमः॥ ॐ ज
न्मदाभ्योनमः॥ ॐ स्नानदेवतायेनमः॥ ॐ कान्ति
केयायनमः॥ ॐ क्षेत्रपालायनमः॥ ॐ शिवायेन
मः॥ ॐ संभृत्येनमः॥ ॐ श्रीत्येनमः॥ ॐ सत्तत्येनमः॥

ॐ अनसूयायेनमः॥ ॐ क्षमायेनमः॥ ॐ भद्रायेन
मः॥ ॐ विष्णवेनमः॥ ॐ पृथिव्येनमः॥ ॐ अद्भ्योन
मः॥ ॐ तेजसेनमः॥ ॐ वायवेनमः॥ ॐ आका
शायेनमः॥ ॐ कालायनमः॥ ॐ रुगायनमः॥
ॐ संवत्सरायनमः॥ ॐ मासायनमः॥ ॐ वक्ष
ायनमः॥ ॐ तिथयेनमः॥ ॐ नक्षत्रायनमः॥ ॐ

एशयेनमः॥ॐ मुहूर्ताय नमः॥ॐ आसत्यलोका
त्यात्तालादालोका लोकपर्वतान्॥ एशान्निवाह
णादेवास्तेभ्यो नित्यं नमो नमः॥१॥ इति यददि
शां त्रिः परिक्रमेत्॥॥ॐ त्रैलोक्ये यानि भूतानि
स्थावराणि चराणि च॥ ब्रह्म विष्णु शिवैसां ईश
शां कुर्वन्तु नानि मे॥१॥ इति रक्षार्थं पठेत्॥ ४॥

नततिल एतत्तमः॥ अग्निं प्रज्वाल्य॥ कुशजलेः सं
स्कृत्य॥ चन्दन पुष्पादिनाःॐ अग्नये नमः॥ इति सं
ज्य॥ॐ एषो ह देवः॥ॐ मुखं यः सर्वदेवानां हव्यभु
क्त्वा व्यभुक्तथा॥ पितॄणां च तमस्तुभ्यं विष्णवे पावका
त्मने॥१॥ इति नमस्तुभ्यं॥ पर्युक्ष॥ गुरुयात्रा॥ॐ भू
त्वा ह॥ इदमग्नये॥ॐ भुवः स्वाहा॥ इदं वायवे॥

ॐ स्वः स्वाहा ॥ इन्द्रसूर्याय ॥ ॐ भूर्भुवः स्व स्वाहा ॥ इन्द्र
जापतये ॥ ॐ तत्सवितुर्वरेण्यं भर्गो देवस्य धीमहि
॥ धियो यो नः प्रचोदयात् ॥ ॐ स्वाहा ॥ ५ ॥ ॐ गणपतये
नमः स्वाहा ॥ ॐ वरुणाय नमः स्वाहा ॥ ॐ अ
धिदेवता प्रत्यधिदेवता सहितसूर्यादिनवगोहभ्या
नमः स्वाहा ॥ ॐ गौर्यादिव्योदशमाहभ्यां नमः ॥ स्वा

हा ॥ ॐ विद्येशाय नमः स्वाहा ॥ ॐ मौरिड्याय नमः
स्वाहा ॥ ॐ व्यासाय नमः स्वाहा ॥ ॐ परशुरामा
य नमः स्वाहा ॥ ॐ अश्वत्थामे नमः स्वाहा ॥ ॐ
शुपाय नमः स्वाहा ॥ ॐ धनये नमः स्वाहा ॥ ॐ प्र
ह्लादय नमः स्वाहा ॥ ॐ हनुमते नमः स्वाहा ॥ वि
भीषणाय नमः स्वाहा ॥ ॐ षष्टिकाये नमः स्वा

हा ३॥ ॐ त्वजन्मनक्षत्रतदधिदेवताभ्यां नमः स्वाहा ३॥
ॐ पितृभ्यां रुद्रमीना रायणाभ्यां नमः स्वाहा ३॥ ॐ
प्रजापतये नमः स्वाहा ३॥ ॐ गुरुभ्यो नमः स्वाहा ३॥
ॐ सर्वाभ्यो देवताभ्यो नमः स्वाहा ३॥ ॐ अग्नये नमः
स्वाहा ३॥ ॐ भूः स्वाहा इन्द्रमग्नये ॥ ॐ भुवः स्वाहा इन्द्र
देवाय वे ॥ ॐ त्वः स्वाहा इन्द्रसूर्यो य ॥ ॐ भुभुवस्वः

स्वाहा इन्द्रप्रजापतये ॥ ॐ तत्तत्सवितुर्वरेण्यं भर्गो देव
स्य धीमहि । धियो यो नः प्रचोदयात् ॥ ॐ स्वाहा ॥ ॥
ॐ ॥ ततो दध्यक्षताभिः जलगन्धपुष्पमाशयः ॐ स
र्वभूतो भूतेभ्यो ये यवलिर्नमः ॥ इति सर्वभूतवापित्य
जेत् ॥ हस्तो प्रक्षाल्या च मय ॥ चन्दनपुष्पादिकमञ्जु
लोगृहीत्वा ॥ ॐ प्रयत्नां देवताः सर्वाः पूजां गृह्ण

नुतामम॥ प्रयच्छन्त्यापुणरोगंपयशःसौख्यंचसम्प
दः॥ १॥ मन्त्रहीनंक्रियाहीनंभक्तिहीनंयदर्चितं॥ स
र्वन्त्वेत्त्कपयादेवपरीपूर्णंत्तदस्तुमे॥ २॥ इतिप
ठित्वाप्रथ्यांजलिं समर्प्यदराडवत्सुनंपुनःप्रणामे
त्॥ ॥ ततो गगुलानिम्बंसीद्वार्धहर्वागोरोचनाधु
तापूर्वनिवध्यस्थापित्वापोटलिकांजंमंग्राधिता

न्म =

म्नींमङ्गलमयिंदक्षपारणवधीत्॥ पोठलिकायां
गणेशभानूपूजयेत्समाचारात्॥ तत्रदक्षभुजेपो
ठलिकावन्धनेमंत्रायथा॥ ॐ मार्कण्डेयसह
भागाआपुराणेषदायक॥ शुभंशेविघ्नहन्तारो
भानुविघ्नविनासको॥ १॥ धारयामिभुजेसर्व
समकल्याणहेतवे॥ पूर्यध्वंसदासार्ककाम

नाश्रमनोऽथाः॥ ततः पूरणं कृत्वा होमः॥ ततः स्तिलान् ३०
तिलेभ्यो मः इति संपूजा कुर्यादयवजलान्यादाय अथोहम
मवर्षद्विदिने दीर्घापुराणेषु पाप्मये इमानि तिलांस्तो म
देवतान् अमुकगोत्राय वा ह्यरणाय संपददे इदं नमः
इत्युत्तरज्यादानं प्रतिष्ठा दद्यात्॥ जन्मदिने शनिवासे
रयोगेऽपि जन्मर्क्षयोगे न देवकान् दयोगे तु सर्वोया विरुत्वा

नगरविषयं चर्चनं सुवर्णादानं देवशान्तिः॥ ततो वा
ह्यणान् संपूज्य जन्मोत्सवकमाङ्गदक्षिणां दद्यात्॥ ३० अ
थोहममवर्षद्विदिने कृतस्यास्य देवपूजा हवनादिक
मणाः साङ्गता सिद्धिद्वारा प्रजितं देवता प्रीत्या आ पूरणेण
पर्यत्यर्थं मरुमां दक्षिणां अमुकदेवतां सोपकरणं मात्र
भागांश्च विष्णुदेवतान् नानानामां त्रैभ्यो वा ह्यणभ्यो हं

इति विमज्जपदधान् ॥ ततः पुष्पाक्षतादिकं मञ्जुलोगृहीत्वा
॥ या नृदेवगणाः सर्वे पूजामादाय मामकीम् ॥ इष्टकामवसि
ध्यर्थं पुनरागमनाय च ॥ १॥ इति पूजितं देवता उन्नराद्र पूजा
मेविसर्जयेत् ॥ ॥ श्रीम ॥ ततः तैललगुडसहितं पयद्वय
मितं गोदुग्धपात्रे कृतं हस्ताभ्यामादाय ॥ ॐ सतिलंगुड
संमिश्रमञ्जुल्यद्रमितं पयः ॥ मार्कण्डेयाद्वरं लब्ध्वापि

वाम्यापुर्विष्टद्वये ॥ १॥ इति पटित्वा विवेत्ता ततश्चाचम्य
ततस्तिलवपनं कुर्यात् ॥ दत्तं कृतं निधिमधिकृत्य
निधितस्ते ॥ तिलोदनी तिलस्तायी तिलहोमी तिलः प्रदः
॥ तिलभुक् तिलचापी च षट् तिलानावासीदनी ॥ १॥
इति ॥ ततः आयुष्यसूक्तपाठादिकं ब्राह्मणामुखा
श्रुत्वा अभिद्रावधारणा कृत्वा पूजितं देवता निम्मील्य

गन्धपुष्पाक्षतादिभिः बालरागाशीर्वचनानिगृहीत्वा
बालरागान्तसंभोज्य बालान् चाहुवाक्यैः प्रियवल्लुदानादि
भिश्च प्रसन्नान् भोजयित्वा पतिपुत्रवतीः सैरन्धीश्च सं
भोज्य दीनानां धार्त्र्यं सन्तप्य ॥ ॥ यत्पुत्रं च न
मोक्षयात्तपो यज्ञक्रियादिभ्यः न्यूनं संपूर्णं तां याती सद्यो
वन्दे नमस्तुतम् ॥ १ ॥ इति वदं कुलिरभ्युतं प्रणम्य मया

यत्कृतं श्री^{कु}शार्पणमस्तितिकर्मवत्सार्पणं कृत्वा
॥ ॥ पुस्तत्रमन्त्रसाक्षमलंकृतोऽनाभियं भुञ्जितः ॥
इति श्रीदेवलकेशरिपरिणतविरचिते जन्मोत्सववि
धिः समाप्तः शुभम् ॥ १ ॥ २ ॥ ३ ॥ ४ ॥ ५ ॥ ६ ॥

श्रीवृन्दावलकेशरिः स हस्तलिखितम्